

Tomra Holding OÜ

Konsolideeritud majandusaasta aruanne 2023

Tomra Holding OÜ
KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE 2023

Ärinimi	Tomra Holding OÜ
Asukohajärgne register	Eesti Vabariigi äriregister
Registrikood	12875732
Kande kuupäev	07.07.2015
Aadress	Sõpruse pst 151, 13417, Tallinn, Eesti
Telefon	+372 668 4236
E-post	tomra@tomra.com
Kodulehekülg	www.tomra.com
Aruandeperiood	1. jaanuar 2023 – 31. detsember 2023
Juhatuse liige	Eero Nõgene
Põhitegevusala	64201 – Valdusfirmade tegevus
Audiitor	KPMG Baltics OÜ

SISUKORD

Tegevusaruanne.....	4
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	6
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	6
Konsolideeritud koondkasumiaruanne.....	7
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	8
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	9
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	10
1. Kontserni andmed.....	10
2. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise alused	10
3. Riskijuhtimine ja peamiste riskide kirjeldus	21
4. Kontserni struktuur.....	24
5. Materiaalne põhivara	24
6. Immateriaalne põhivara	25
7. Vara kasutusõigus ja rendikohustised	26
8. Tulumaks	27
9. Varud	27
10. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	27
11. Finantsinvesteeringud.....	28
12. Raha ja raha ekvivalendid	28
13. Osakapital.....	28
14. Laenukohustised.....	28
15. Võlad tarnijatele ja muud võlad	29
16. Eraldised	29
17. Müügitulu	30
18. Kaubad, toore, materjalid ja teenused.....	30
19. Muud tegevuskulud.....	30
20. Tööjõukulud	30
21. Tehingud seotud osapooltega	31
Emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded	33
Konsolideerimata finantsseisundi aruanne	33
Konsolideerimata koondkasumiaruanne.....	33
Konsolideerimata rahavoogude aruanne.....	34
Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne.....	35

TEGEVUSARUANNE

Põhitegevus

Tomra Holding OÜ on Eesti Vabariigis registreeritud valdusettevõtte, omades 2023. aastal 100% osalusi äriühingutes Tomra Service OÜ (tegutseb Eesti Vabariigis) ja Tomra Systems UAB (tegutseb Leedu Vabariigis). Mõlemad nimetatud osalused on soetatud 2015. aastal.

Tomra Holding OÜ kontserni põhitegevus on taaraautomaatide müük, rent ja hooldus ning taara vastuvõtu korraldamise teenused.

Kontserni struktuur

Kontserni kuuluvad järgmised ettevõtted: emafirma Tomra Holding OÜ ning tütarettevõtted Tomra Service OÜ ja Tomra Systems UAB. Mõlemad tütarettevõtted on 100% osalusega Tomra Holding OÜ omanduses.

Majandustulemused

Tomra Holding OÜ konsolideeritud müügitulu oli 2023. aastal 20 794 621 eurot ja puhaskasum 1 556 383 eurot (2022: vastavalt 18 135 928 eurot ja 1 245 910 eurot).

Kontsern on aastal 2023 teinud investeringuid ettevõtte põhitegevuseks kasutatavatesse varadesse summas 2 189 613 eurot. Aastal 2022 oli tehtud investeringute summaks 2 386 474 eurot.

Majanduskeskkond

Üldise ja makromajandusliku tegevuskeskkonna areng ei ole kontsernile olulist muutvat mõju avaldanud.

Majandustegevuse tsüklilisus on kontserni finantstulemustele ebaolulise mõjuga. Samuti ei ole kontserni tegevusega kaasnevat olulist keskkonna- ning sotsiaalset mõju.

Valuutakursside, intressimäärade ja börsikursside muutumisega seotud riskide mõju kontserni tegevusele aruandeperioodil on ebaoluline.

Juhatus ja juhatuse liikme tasud

Aastal 2023 kuulus Tomra Holding OÜ juhatusse üks liige: Eero Nõgene.

Tomra Holding OÜ kontsernis arvestati 2023. aasta jooksul juhatuse liikme tasu 101 268 eurot, millele lisandus sotsiaalmaks 28 588 eurot (2022: vastavalt 101 203 eurot ja 28 587 eurot).

Töötajad ja töötasud

2023. aastal oli Tomra Holding OÜ kontserni keskmine töötajate ja töövõtjate arv 93 (2022: 117), kelle summaarne töötasu 2023. aasta kohta oli 2 519 505 eurot, millele lisandusid sotsiaalmaksud 450 766 eurot (2022: vastavalt 2 525 007 eurot ja 489 232 eurot).

Nõukogu ja nõukogu liikmete tasud

2023. ja 2022. aasta jooksul Tomra Holding OÜ nõukogu liikmetele tasu ei makstud.

Sündmused enne ja pärast aruandekuupäeva

2024. aastal ei ole kontserni äritegevuse mahtudes märkimisväärsed muudatusi ette näha.

Rimi Eesti Food AS (Rimi) esitas tütarettevõtte Tomra Service OÜ vastu hagi alusetult tasutud summade tagastamise ja viivise nõudes. Rimi nõudis poolte vahel sõlmitud lepingu alusel Rimi poolt aastate jooksul tasutud 322 765,67 euro tagastamist ja viiviseid, leides, et vastavas osas oli Rimi poolt käitlustasu maksmine Tomrale ekslik. Küsimus oli poolte vahel sõlmitud lepingu tõlgendamistes. Tsiviilasi lahendati kompromissiga, kus Tomra kompenseerib Rimile nõude 200 000 euro ulatuses.

Alates 01.03.2024 on kontserni juhatuses lisaks Andres Ojamaa ja Mats Toots.

Olulised finantsnäitajad ja suhtarvud konsolideeritud näitajate põhjal

		2023	2022
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	Käibevara / lühiajalised kohustised	0,75	0,75
Müügikäibe puhasrentaablus	Puhaskasum / müügikäive x 100	7,5%	6,9%
Omakapitali puhasrentaablus (RoE)	Puhaskasum / omakapital x 100	27%	23%
Koguvara rentaablus (RoA)	Puhaskasum / varad kokku x 100	8,0%	5,9%
Võlakordaja	Kohustised / varad kokku	0,70	0,74

	31.12.2023	31.12.2022
Varad	19 343 099	21 106 219
Omakapital	5 741 633	5 431 160
	2023	2022
Müügitulu	20 794 621	18 135 928
Puhaskasum	1 556 383	1 245 910

Tallinnas, 16.05.2024

Eero Nõgene

Juhatuse liige

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

Seisuga

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
VARAD			
Põhivara			
Materiaalne põhivara	5	7 524 877	9 914 045
Immateriaalne põhivara	6	2 545 754	2 546 471
Vara kasutusõigus	7	416 119	366 245
Edasilükkunud tulumaksuvara	8	24 549	25 319
Põhivara kokku		10 511 299	12 852 080
Käibevara			
Varud	9	1 064 987	1 480 823
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	10	3 527 082	1 764 452
Ettemaksed		59 359	38 378
Finantsinvesteeringud	11	0	2 875 000
Raha ja raha ekvivalendid	12	4 180 372	2 095 486
Käibevara kokku		8 831 800	8 254 139
VARAD KOKKU		19 343 099	21 106 219
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED			
OMAKAPITAL			
Osakapital	13	10 000	10 000
Ülekurs		4 175 250	4 175 250
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (-kahjum)		0	0
Aruandeaasta kasum		1 556 383	1 245 910
OMAKAPITAL KOKKU		5 741 633	5 431 160
KOHUSTISED			
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	14	1 130 565	4 026 991
Eraldised	16	230 986	236 708
Vara kasutusõiguse kohustis	7	279 956	246 791
Võlad tarnijatele ja muud võlad	15	153 609	155 214
Pikaajalised kohustised kokku		1 795 116	4 665 704
Lühiajalised kohustised			
Võlad tarnijatele ja muud võlad	15	7 952 808	7 415 420
Laenukohustised	14	3 421 763	3 439 757
Vara kasutusõiguse kohustis	7	160 280	154 178
Tulumaksukohustus		48 236	0
Lühiajalised eraldised	16	223 263	0
Lühiajalised kohustised kokku		11 806 350	11 009 355
KOHUSTISED KOKKU		13 601 466	15 675 059
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED KOKKU		19 343 099	21 106 219

Lisad on käesolevate finantsaruannete lahutamatud osad.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	Lisa	01.01.2023- 31.12.2023	01.01.2022- 31.12.2022
Müügitulu	17	20 794 621	18 135 928
Muu äritulu		55 232	50 282
Kaubad, toore, materjalid ja teenused	18	-10 448 872	-8 292 542
Muud tegevuskulud	19	-459 890	-620 018
Tööjõukulud	20	-2 994 427	-3 051 509
Põhivara kulum ja väärtuse langus	5, 6	-4 568 119	-4 342 686
Varade kasutusõiguse amortisatsioon	7	-160 891	-192 148
Ärikasum		2 217 654	1 687 307
Intressitulud		8 231	55
Intressikulud		-359 227	-403 548
Muu finantstulu/kulu		0	42
Kasum enne tulumaksu		1 866 658	1 283 856
Ettevõtja tulumaksukulu	8	-310 275	-37 946
Puhaskasum		1 556 383	1 245 910
Puhaskasumi osa, mis kuulub:			
emaettevõtte omanikele		1 556 383	1 245 910
Koondkasum kokku		1 556 383	1 245 910
Koondkasumi osa, mis kuulub:			
emaettevõtte omanikele		1 556 383	1 245 910

Lisad on käesolevate finantsaruannete lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	Lisa	01.01.2023- 31.12.2023	01.01.2022- 31.12.2022
Rahavood äritegevusest			
Puhaskasum		1 551 093	1 245 910
Korrigeerimine mitterahaliste kirjetega:			
Põhivarade kulum	5, 6	4 568 119	4 342 686
Kasutusõigusega varade kulum	7	160 891	192 148
Perioodi tulumaksukulu	8	312 920	191 480
Kasum põhivara müügist		-44 251	-14 298
Intressikulud		344 171	403 486
Muu finants(tulu) või kulu		6 308	0
Muud korrigeerimised		-15 592	-150 823
Käibekapitali muutused:			
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		-1 859 200	-112 004
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus		836 763	1 758 917
Muutused varudes	9	415 836	37 410
Rahavood äritegevusest kokku		6 277 058	7 894 912
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse põhivara soetus		-1 595 453	-1 616 532
Kasum põhivara müügist	5	55 989	45 674
Laekunud intressid		8 176	0
Muud väljamaksed investeerimistegevusest		0	-2 875 000
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-1 531 288	-4 445 858
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenude tagasimaksed	21	0	-2 875 000
Makstud dividendid		-1 245 910	-1 213 502
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed		-806 237	-972 713
Makstud intressid		-345 506	-384 138
Makstud ettevõtte tulumaks		-263 231	-214 556
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-2 660 884	-5 659 909
Kokku rahavood		2 084 886	-2 210 855
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	12	2 095 486	4 306 341
Raha ja raha ekvivalentide muutus		2 084 886	-2 210 855
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	12	4 180 372	2 095 486

Lisad on käesolevate finantsaruannete lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	Lisa	Osakapital	Ülekurss	Jaotamata kasum	Kokku
Seisuga 1. jaanuar 2022		10 000	4 175 250	1 213 502	5 398 751
Aruandeaasta puhaskasum		0	0	1 245 910	1 245 910
Koondkasum kokku		0	0	2 459 412	6 644 661
Dividendid		0	0	-1 213 502	-1 213 501
Seisuga 31. detsember 2022	13	10 000	4 175 250	1 245 910	5 431 160
Seisuga 1. jaanuar 2023		10 000	4 175 250	1 245 910	5 431 160
Aruandeaasta puhaskasum		0	0	1 556 383	1 556 383
Koondkasum kokku		0	0	2 802 293	6 987 543
Dividendid		0	0	-1 245 910	-1 245 910
Seisuga 31. detsember 2023	13	10 000	4 175 250	1 556 383	5 741 633

Lisad on käesolevate finantsaruannete lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

1. Kontserni andmed

Tomra Holding OÜ (edaspidi „kontsern“ ja „emaettevõtte“) on Eesti Vabariigis registreeritud osaühing. Emaettevõtte registreeriti 07.07.2015. Emaettevõtte registrijärgne asukoht on Sõpruse pst 151, 13417 Tallinn, Eesti.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud 31. detsembril 2023 lõppenud majandusaasta kohta. Aruanded koosnevad emaettevõtte ja tema tütaretevõtete andmetest (emaettevõtte koos tütaretevõtetega edaspidi „kontsern“). Kontserni põhitegevusala on taarakäitlustehnika müük, rent, haldamine ja hooldus ning taarakäitlusteenused suunatuna ärikliendile. Kontserni majandusaasta algab kalendriaasta 1. jaanuaril ning lõpeb sama kalendriaasta 31. detsembril.

2. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise alused

2.1. Vastavuse kinnitus

Tomra Holding OÜ 2023. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne (edaspidi raamatupidamise aastaaruanne) on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu (EL) poolt.

Raamatupidamise aastaaruanne on juhatuse poolt allkirjastatud 16.05.2024. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heakskiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab raamatupidamise aastaaruannet, osanike koosolekul.

Hindamisalused

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse meetodist. Arvestuspõhimõtteid on kohaldatud järjepidevalt kõikidele aruandes märgitud perioodidele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti. Kontserni aruanded on koostatud lähtudes tegevuse jätkuvuse printsiibist.

Arvestus- ja esitusvaluuta

Kontserni arvestus- ja esitusvaluutaks on euro (EUR). Kõik aruandes esitatud summad on ümardatud lähima täiseuroni, kui ei ole öeldud teisiti.

Juhtkonna hinnangud ja otsused

Euroopa Liidu poolt vastu võetud IFRS-iga kooskõlas oleva raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute andmist ja otsuste tegemist, mis mõjutavad rakendatavaid arvestuspõhimõtteid, kajastatud varasid ja kohustisi ning tulusid ja kulusid. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad.

Hinnangud ja nende aluseks olevad eeldused vaadatakse perioodiliselt üle. Raamatupidamislike hinnangute üle vaatamisest tulenev mõju kajastatakse hinnangute muutmise perioodil ja kõikidel tulevastel perioodidel, mida muutused mõjutavad.

Valdkondadeks, milles juhtkonna otsustel ja hinnangutel on oluline mõju raamatupidamisaruandele ja majandustulemustele, on firmaväärtuse hindamine (vt lisasid 2.4 ja 6) ja materiaalse põhivara kasulik eluiga (vt lisa 2.4).

2.2. Võrdlusperioodi korrigeerimine

Konsolideeritud koondkasumiaruandes on parandatud võrdlusperioodi kulude jaotust kokku summas 245 105 eurot. Need on kulud, mille tütarettevõtte Tomra Service OÜ on esitanud edasi seotud osapoolle Tomra Collection Latvia SIA osutatud teenuste eest. Aruandeperioodil on kulud klassifitseeritud sarnasel põhimõttel võrdlusperioodiga.

	31.12.2022	Muutus	31.12.2022
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-8 355 699	63 157	-8 292 542
Muud tegevuskulud	-764 399	144 381	-620 018
Tööjõukulud	-2 806 404	-245 105	-3 051 509
Muud kulud	-37 567	37 567	0

2.3. Konsolideerimise alused

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab emaettevõtte ja selle tütarettevõtete finantsaruandeid seisuga 31. detsember 2023. Kontserni tütarettevõtted on Tomra Service OÜ ja Tomra Systems UAB. Kontsern kontrollib investeerimisobjekti, kui ta on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjuvõimu kaudu, mis tal on investeerimisobjekti üle, seda kasumit mõjutada. Seega kontrollib kontsern investeerimisobjekti üksnes juhul, kui:

- tal on mõjuvõim investeerimisobjekti üle (st õigused, mis võimaldavad tal juhtida investeerimisobjekti olulisi tegevusi);
- ta on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile;
- ta saab kasutada oma mõjuvõimu investeerimisobjekti üle, et mõjutada oma kasumi suurust.

Üldiselt eeldatakse, et häälteenamusega kaasneb ka kontroll. Selle eelduse paikapidavuse kinnitamiseks ja juhul, kui kontsernile ei kuulu investeerimisobjektis häälteenamus või muu sellega võrdsustatav õigus, peab kontsern hindama, kas ta kontrollib konkreetset investeerimisobjekti, võttes arvesse kõik olulisi fakte ja asjaolusid, nagu näiteks:

- lepinguline kokkulepe/lepingulised kokkulepped investeerimisobjekti teiste osanikega,
- muudest lepingulistest kokkulepetest tulenevad õigused,
- kontserni hääleõigused ja potentsiaalsed hääleõigused.

Kontsern hindab uuesti, kas ta kontrollib investeerimisobjekti, kui faktidest ja asjaoludest ilmneb, et üks või mitu kolmest kontrollielemendist on muutunud. Tütarettevõtte konsolideerimine algab kuupäevast, mil kontsern saavutab kontrolli, ja lõpeb siis, kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle. Kõiki tütarettevõtete poolt aasta jooksul omandatud või müüdud varasid, kohustisi, tulusid ja kulusid kajastatakse kontserni konsolideeritud finantsaruannetes alates kontrolli saavutamise kuupäevast kuni kuupäevani, mil kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle.

Kasum või kahjum ning muu koondkasumi iga komponent omistatakse kontserni emaettevõtte omanikele ja vähemusosalusele isegi juhul, kui selle tulemuseks on vähemusosaluse negatiivne saldo.

Vajadusel korrigeeritakse tütarettevõtete aruandeid nii, et neis rakendatavad arvestuspõhimõtted oleks kontserni arvestuspõhimõtetega kooskõlas. Kõik kontsernisisesed varad ja kohustised, omakapital, tulud, kulud ja rahavood, mis on seotud kontserni majandusüksuste vaheliste tehingutega, elimineeritakse konsolideerimisel täielikult.

Tütarettevõtte osaluse muutust, millega ei kaasne kontrolli kaotamine, kajastatakse omakapitalitehinguna. Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle, siis ta:

- lõpetab tütarettevõtte varade (sh firmaväärtuse) ja kohustiste kajastamise;
- lõpetab vähemusosaluse bilansilise maksumuse kajastamise;
- lõpetab omakapitali all kajastatud kumulatiivsete kursivahede kajastamise;
- kajastab saadud tasu õiglasel väärtusel;
- kajastab allesjäänud investeeringu õiglasel väärtusel;
- kajastab positiivse või negatiivse vahe kasumis või kahjumis;
- reklassifitseerib emaettevõtte osa varem muu koondkasumi all kajastatud komponentidest ümber vastavalt vajadusele kas kasumiks, kahjumiks või jaotamata kasumiks, nagu oleks tulnud seda teha siis, kui kontsern oleks sellega seotud vara või kohustise kohe võõrandanud.

Kui pole kirjas teisiti, on emaettevõtte konsolideerimata finantsaruannete (toodud konsolideeritud aruande lisades) koostamisel rakendatud kontserniga samu arvestuspõhimõtteid, välja arvatud tütarettevõtetesse tehtavate investeeringute puhul, mida kajastatakse emaettevõtte konsolideerimata finantsaruannetes soetusmaksumuses (arvates maha võimaliku kahjumi vara väärtuse langusest).

Kontserni üks tütarettevõtetest asub välismaal, kuid tütarettevõtte arvestusvaluuta ühtib emaettevõtte esitusvaluutaga ning seega pole valuutade ümberarvestus vajalik.

2.4. Olulisemad arvestuspõhimõtted

Allpool on toodud olulisemad arvestuspõhimõtted, mida kontsern oma finantsaruannete koostamisel rakendab:

a) Äriühendused ja firmaväärtus

Kontsern kasutab äriühenduste kajastamisel ostumeetodit. Omandatud osaluse soetusmaksumuseks loetakse omandamisel makstava tasu (s.o omandamise eesmärgil üle antava vara, võetud kohustise ja omandaja poolt emiteeritud omakapitaliinstrumentide) õiglast väärtust ja otseselt seotud väljaminekuid.

Omandatud netovara õiglase väärtuse moodustavad omandatud kontserni varade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste õiglased väärtused, millest on maha arvatud vähemusosalusele kuuluv osa netovara õiglasest väärtusest.

Soetusmaksumuse jagamiseks omandatud varade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste õiglastele väärtustele koostatakse ostuanalüüs. Firmaväärtus on positiivne vahe omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel. Omandamise kuupäeval kajastab kontsern finantsseisundi aruandes firmaväärtuse selle soetusmaksumuses immateriaalse varana. Omandamisega seotud kulutused kantakse nende tekkimisel kuludesse ja kajastatakse tegevuskulude all.

Äriühendust ettevõtjate vahel, mis on ühise kontrolli all ei käsitleta kui sõltumatute osapoolte vahelist äriühendust. Sellest tulenevalt ei teki ühise kontrolli all olevatest äriühendustest positiivset ega negatiivset firmaväärtust. Ühise kontrolli all olevate ettevõtjate vahelise äriühenduse korral kajastatakse soetatud netovara omandava ettevõtja finantsseisundi aruandes, kasutades nende raamatupidamisväärtusi. Soetamisel tasutud summa, mis ületab või on alla netovara raamatupidamisväärtuse, kajastatakse otse omakapitali koosseisus vastavalt selle vähendamise või suurendamisena.

b) Käibe- ja põhivara ning lühi- ja pikaajalised kohustised

Kontsern kajastab oma finantsseisundi aruandes eraldi käibe- ja põhivara ning lühi- ja pikaajalisi kohustisi. Vara loetakse käibevaraks siis, kui vara:

- loodetakse realiseerida või kavatsetakse müüa või tarbida oma tavapärase äritsükli jooksul,
- hoitakse peamiselt kauplemise eesmärgil,
- loodetakse realiseerida 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu või
- on raha või raha ekvivalent, välja arvatud juhul, kui vara kasutamine vahetamiseks või kohustise katmiseks on piiratud vähemalt aruandeperioodile järgneva 12 kuu jooksul.

Kõik ülejäänud varad loetakse põhivaraks.

Kohustis loetakse lühiajaliseks siis, kui:

- kohustis arveldatakse eeldatavasti oma tavapärase äritsükli jooksul,
- kohustist hoitakse peamiselt kauplemise eesmärgil,
- kohustis kuulub arveldamisele 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu või
- kontsernil ei ole tingimusteta õigust lükata kohustise arveldamist edasi rohkem kui 12 kuud pärast aruandeperioodi lõppu.

Kõik ülejäänud kohustised loeb kontsern pikaajaliseks.

c) Õiglase väärtuse kindlaks määramine

Õiglane väärtus on hind, mis saadaks vara müügil või makstaks kohustise üleandmisel mõõtmiskuupäeval turuosaliste vahelises tavapärasel tehingus. Õiglase väärtuse mõõtmine toimub eeldusel, et vara müügi või kohustise üleandmise tehing toimub kas

- vara või kohustise põhiturul või
- põhituru puudumisel vara või kohustise jaoks soodsaimal turul.

Kõnealune põhi- või soodsaim turg peab olema kontserni jaoks ligipääsetav.

Vara või kohustise õiglast väärtust hinnatakse eelduste põhjal, mida turuosalistes vara või kohustise hinna määramisel kasutaksid, eeldades et turuosalistes tegutsevad oma parimates majanduslikes huvides. Mittefinantsvara õiglase väärtuse hindamisel võetakse arvesse turuosalise võimet luua majanduslikke hüvesid, kasutades vara parimal viisil või müües selle teisele turuosalisele, kes kasutaks vara parimal viisil. Kontsern kasutab õiglase väärtuse hindamisel meetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille kasutamiseks eksisteerib piisavalt andmeid, et hinnata õiglast väärtust, maksimeerides asjakohaste jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mittejälgitavate sisendite kasutamist.

Kõik varad ja kohustised, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või mille õiglased väärtused on finantsaruannetes avalikustatud, on klassifitseeritud vastavalt all toodud õiglase väärtuse hierarhiale, mis põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna:

- Tase 1 — noteeritud (korrigeerimata) turuhinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustistele
- Tase 2 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad
- Tase 3 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid ei ole jälgitavad

Kontsern hindab iga aruandeperioodi lõpul, kas varad ja kohustised, mis esinevad finantsaruannetes perioodide lõikes korduvalt, vajavad tasemete vahel ümberklassifitseerimist (toetudes madalaimale sisendile, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna).

Õiglaste väärtuste avalikustamise lihtsustamiseks on kontsern klassifitseerinud varad ja kohustised vastavalt nende iseloomule, omadustele ja nendega kaasnevatele riskidele ning ülaltoodud õiglase väärtuse hierarhia tasemetele.

d) Finantsvarad

Nõuded ostjate vastu võetakse arvele nende tekkimise kuupäeval. Kõiki muid finantsvarasid ja -kohustusi kajastatakse esmalt päeval, mil Tomra Holding OÜ-st saab instrumendi lepinguline osapool.

Nõudeid ostjate vastu, millel puudub oluline finantseerimiskomponent, kajastatakse algselt tehinguhinnas.

Finantsvarasid ei liigitata ümber pärast nende esmast kajastamist, välja arvatud juhul, kui kontsern muudab oma finantsvarade juhtimise ärimudelit. Sellisel juhul liigitatakse ümber kõik mõjutatud finantsvarad ärimudeli muutmisele järgneva aruandeperioodi esimesel päeval.

Finantsvara mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kui on täidetud järgmised kaks tingimust:

- vara hoitakse ärimudelis, mille eesmärk on hoida varasid, et saada neist tulenevaid lepingulisi rahavoogusid;
- kindlaksmääratud kuupäevadel tulenevad lepingulistest tingimustest rahavood, mis sisaldavad ainult põhiosamakseid ja intressimakseid tasumata põhiosalt.

Kui finantsvarad mõõdetakse hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutatakse selleks sisemise intressimäära meetodit. Korrigeeritud soetusmaksumust vähendatakse väärtuse langusest tingitud kahjumite võrra. Intressitulu, välisvaluutakursi muutusest tulenevaid kasumeid ja kahjumeid ning väärtuse langust kajastatakse kasumis või kahjumis. Finantsvara kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse kasumis või kahjumis.

Lisaks sellele võib kontsern teha selliste omakapitaliinstrumentide puhul, mida ei hoita kauplemissesmärgil, tagasivõtmatu otsuse kajastada hilisemaid õiglase väärtuse muutusi (sh kursikasumeid ja -kahjumeid) muu koondkasumi hulgas. Neid muutusi ei liigitata mingil juhul ümber kasumisse või kahjumisse.

Õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavate võlainstrumentide puhul kajastatakse intressitulu, oodatav krediidikahjum ning kursikasumid ja -kahjumid kasumis või kahjumis sama moodi kui korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate varade puhul. Muud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis või -kahjumis ning liigitatakse ümber kasumisse või kahjumisse kajastamise lõpetamisel.

Laenud ja nõuded

Laenu ja nõudeid on fikseeritud või määratavate maksetega mittetuletisinstrumentidest finantsvara, mis ei ole aktiivsel turul noteeritud. Nõuded võetakse algselt arvele nende eest makstud tasu õiglases väärtuses. Pärast arvele võtmist kajastatakse laene ja nõudeid korrigeeritud soetusmaksumuses, mis määratakse efektiivse intressimäära meetodil ja millest on arvatud maha väärtuse langus. Laenu ja nõuete eemaldamisel finantsseisundi aruandest või nende väärtuse langemisel kajastatakse nendega seotud kasumid ja kahjumid kasumiaruandes.

Finantsvarade väärtuse langus

Kontsern hindab igal aruandekuupäeval, kas on objektiivseid tõendeid selle kohta, et finantsvara või finantsvarade rühma väärtus on langenud. Väärtus loetakse langenuks, kui pärast vara esmast kajastamist on leidnud aset üks või mitu sündmust (kahjumit põhjustav sündmus), mis mõjutab (mõjutavad) finantsvara või finantsvarade rühma hinnangulisi tulevase rahavoogusid, mida saab usaldusväärselt prognoosida.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatava finantsvara puhul hindab kontsern esmalt väärtuse langust individuaalselt selliste finantsvarade puhul, mis on individuaalselt olulised, ja ühiselt selliste finantsvarade puhul, mis ei ole individuaalselt olulised. Varasid, mille väärtuse vähenemist hinnatakse individuaalselt ja mille väärtuse langusest tulenevat kahjumit kajastatakse (või selle kajastamist jätkatakse), väärtuse võimaliku languse ühisesse hindamisse ei kaasata. Vara väärtuse langusest tuleneva kahjumi suurust mõõdetakse vara bilansilise väärtuse ja hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse (jättes välja tulevased eeldatavad krediidikahjumid, mis ei ole veel tekkinud) vahena. Hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtus diskonteeritakse finantsvara esialgse sisemise intressimäära alusel.

Vara bilansilist maksumust vähendatakse allahindluse konto kaudu ja kahjum kajastatakse koondkasumiaruandes. Kui mõnel järgmisel aastal hinnanguline kahjum vara väärtuse langusest suureneb või väheneb sündmuse tõttu, mis toimub pärast väärtuse vähenemise kajastamist,

suurendatakse või vähendatakse varem kajastatud kahjumit allahindluse konto korrigeerimise teel. Kui maha kantud summa hiljem siiski laekub, krediteeritakse saadud summa koondkasumiaruandes finantskulu all.

Standardi IFRS 9 kohaselt mõõdab kontsern nõuete väärtuse languse katteks moodustatavat allahindlust kehtivusaja jooksul eeldatava krediidikahjumi summas.

Tomra Holding OÜ viimase 2-3 aasta ajalugu näitab, et lootusetuid nõudeid on ligikaudu 0% ning kuigi majanduskasv väheneb lähiaastatel, on makromajanduslikud näitajad positiivsed ja täiendava allahindluse kajastamise vajadus puudub.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvara (või selle osa või sarnaste finantsvarade rühma osa) kajastamine lõpetatakse, kui:

- kaotatakse õigus antud varast tulenevatele rahavoogudele;
- kontsernil säilivad õigused varast tulenevatele rahavoogudele, kuid ta on võtnud läbi tagatisega kokkuleppe kohustise tasuda saadud rahavood täies mahus olulise viivitusega kolmandale isikule;
- kontsern on võõrandanud oma õigused varast tulenevatele rahavoogudele ning on kas (a) võõrandanud kõik omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved või (b) ei ole kõiki riske ja hüvesid võõrandanud, kuid ei ole neid ka säilitanud, vaid on võõrandanud kontrolli vara üle.

Kui kontsern on võõrandanud oma õigused varast tulenevatele rahavoogudele, kuid ei ole kõiki omandiõigusega kaasnevaid riske ja hüvesid ei võõrandanud ega ka säilitanud ega võõrandanud ka kontrolli vara üle, kajastatakse vara ulatuses, milles kontsern jätkuvalt varas osaleb. Jätkuvat osalust, mille sisuks on võõrandatud varale antud garantii, mõõdetakse kas vara algses bilansilises jääkmaksumuses või maksimumsummas, mida kontsern võib olla kohustatud tagasi maksma, olenevalt sellest, kumb on madalam.

e) Müügitulu kajastamine

Müügitulu kajastatakse kliendiga sõlmitud lepingus sätestatud tasu alusel. Kontsern kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle on kliendile üle antud.

Kaupade müük

Müügitulu kajastatakse siis, kui kaubad on tarnitud/kätte toimetatud ja klientide poolt nende asukohas. Kontserni poolt müüdavateks kaupadeks on taaratagastusmasinad.

Teenuste osutamine

Teenuste osutamisega seotud müügitulu kajastatakse aruandeperioodil, mil teenust osutatakse. Teenustena osutab kontsern taaratagastusmasinate renti, hooldust ning taara vastuvõtu korraldamist.

Finantstulud ja -kulud

Finantstulude ja -kulude all kajastatakse kasum (kahjum) valuutakursside muutustest, intressitulud ja muud finantstulud ja -kulud, mis ei ole seotud tütar- ja sidusettevõtetega ning muude finantsinvesteeringutega.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsinstrumentide intressitulu kajastatakse sisemise intressimäära meetodil. Sisemine intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed või laekumised finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja või vajaduse korral lühema perioodi jooksul täpselt finantsvara või -kohustise bilansilise jääkmaksumuseni. Intressitulu kajastatakse koondkasumiaruandes muu finantstulu all.

Olulised maksetingimused

Üldiselt on klientidele antavad maksetingimused vahemikus 14-30 päeva. Klientidele esitatakse arved kas teenuse osutamise aluses või teenuse osutamise järgselt vastavalt liigile.

Tulu kliendilepingutest

IFRS 15 keskne põhimõte seisneb selles, et kontsern kajastab klientidele lubatud kaupade või teenuste võõrandamise müügitulu summas, mis vastab tasule, mida majandusüksusel on tema hinnangul õigus vastavate kaupade või teenuste eest saada. Selle keskse põhimõtte rakendamiseks on paigas 5-sammuline mudel:

- Kliendiga sõlmitud lepingu(te) tuvastamine
- Teostamiskohustuste tuvastamine lepingus
- Tehinguhinna kindlaks tegemine
- Tehinguhinna jaotamine lepingus tuvastatud teostamiskohustustele
- Tulu kajastamine vastava teostamiskohustuse täitmisel

Kontsern on hinnanud IFRS 15 standardi mõju seoses kliendilepingutega. *Throughput* lepingute puhul on tegemist kliendilepingutega, mis ei ole rendilepingud ning mida tuleb kajastada lähtuvalt IFRS 15-st. IFRS 15 kohaselt tuleb kliendilepingutest saadav tulu kajastada erinevate teostamiskohustuste lõikes. Vastavalt kliendilepingutele ja juhtkonna väidetele, ei ole *throughput* lepingutes eraldi teostamiskohustusi.

f) Välisvaluuta

Kontserni finantsaruanded on koostatud eurodes, mis on ühtlasi ka emaettevõtte arvestusvaluuta.

Tehingud ja saldod

Kontsern võtab kõik välisvaluutas tehtud tehingud arvele välisvaluuta ja arvestusvaluuta Euroopa Keskpanga hetkekursiga kuupäeval, millal tehing tuleb arvele võtta. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised arvestatakse arvestusvaluutasse ümber aruandekuupäeval kehtiva Euroopa Keskpanga kursiga.

Rahaliste kirjete arveldamisest või ümberarvestamisest tekkivad vahed kajastatakse kasumiaruandes. Mitterahalised kirjed, mida mõõdetakse välisvaluutas soetusmaksumuses, konverteeritakse vahetuskursside alusel, mis kehtisid esialgse tehingu kuupäeval.

g) Tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtja tulumaksuga mitte ettevõtjate teenitud kasumit, vaid dividendidena jaotatud kasumit. Alates 1. jaanuarist 2019 kohaldub tulumaksuseaduse § 4 lg 5 ja § 50¹ alusel regulaarselt makstavatele dividendidele madalam maksumäär 14% ehk 14/86 dividendide netosummast. Seega saab residendist äriühing dividendide tulumaksuga maksustamisel kohaldada madalamat maksumäära 14/86 ja tavamäära 20/80. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud väljamakset tegeva äriühingu tasandil tulumaksuga.

Dividendidelt tasumisele kuuluvat tulumaksu kajastatakse kuluna samal perioodil, mil dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millal need tegelikult välja makstakse. Maksustamissüsteemi eripära tõttu ei teki Eestis registreeritud ettevõtjatel varade ja kohustiste bilansiliste jääkväärtuste ja maksubaaside vahelistest ajutistest erinevustest tulenevaid edasilükkunud tulumaksukohustisi ega -varasid.

Leedus teenitud kasumeid, mida kohaliku maksuseaduse kohaselt on lubatud korrigeerida püsivate ja ajutiste erinevustega, maksustatakse tulumaksuga. Leedu tütarettevõtte tulumaksu kajastatakse kooskõlas Leedu maksuseadusega. Tulumaksu standardmäär on Leedus 15%.

Edasilükkunud tulumaksu arvutatakse bilansi kohustiste meetodil. Edasilükkunud tulumaks näitab varade ja kohustiste tulumaksubaasi ning raamatupidamisväärtuse vaheliste ajutiste erinevuste maksumõju. Edasilükkunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi mõõdetakse maksumäärade alusel, mis peaksid eeldatavasti kehtima aastatel, millal kõnealused ajutised erinevused tühistuvad, lähtudes aruandekuupäeval kehtivatest või olulises osas kehtivatest tulumaksumääradest.

Edasilükkunud tulumaksuvarasid kajastatakse finantsseisundi aruandes ulatuses, mis vastab tulevikus juhtkonna hinnangul tõenäoliselt teenitavale maksustatavale kasumile, mille suhtes saab maha arvata arvatavaid ajutisi erinevusi kasutada. Kui usutakse, et osa edasilükkunud tulumaksuvaradest ei ole võimalik kasutada, kõnealust osa finantsaruannetes ei kajastata.

Muutus tulumaksu kajastamises

2018. aastal läks Läti Vabariik üle tulumaksurežiimile, mis sarnaneb Eestis ajalooliselt kasutatavale süsteemile, kus kasumit maksustatakse alles selle jaotamisel. Pärast uue tulumaksukorra rakendamist erines Läti üksuste raamatupidamiskäsitlus Eestis kasutatavast. See tekitas küsimuse, kas tütarettevõtetesse, sidusettevõtetesse ning ühisettevõtmistesse tehtud investeeringutest tulenevaid ajutisi erinevusi, näiteks investeerimisobjektide jaotamata kasumit, tuleks maksustada jaotamata kasumi (0%) või jaotatud kasumi (20%) määraga.

2019. aastal pöördus Eesti Raamatupidamise Toimikond IFRIC-u poole palvega selgitada IAS 12 tulumaksuga seotud sätteid. 2020. aasta juuni koosolekul jõudis IFRIC järeldusele, et kui emaettevõtte loodab oma tütarettevõttesse tehtud bilansilise maksumuse tagasi saada tütarettevõtte kasumi jaotamise kaudu ja sellised jaotused on eeldatavasti lähitulevikus, kasutab emaettevõtte jaotatud kasumimäära tütarettevõttesse tehtud investeeringuga seotud edasilükkunud tulumaksu kohustise mõõtmiseks. Vaata ka lisa 8.

h) Raha ja raha ekvivalendid

Rahaks loetakse sularaha ja raha pangakontodel. Raha ekvivalendid on lühiajalised kõrge likviidsusega investeeringud, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu, mille esialgne tähtaeg jääb alla kolme kuu ning mille puhul puudub oluline väärtuse muutuse risk.

Äritegevuse rahavood on koostatud kaudsel meetodil, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavood on otsemeetodil.

i) Materiaalne põhivara

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Materiaalse põhivara esialgne maksumus koosneb selle ostuhinnast, sh soetuselt tagastamatutest maksudest ning kulutustest, mis on otseselt seotud varaobjekti otstarbekohaseks kasutamiseks vajalikku seisukorda ja asukohta viimisega. Pärast materiaalse põhivara kasutuselevõttu tekkinud kulud, nagu remondi- ja hoolduskulud, kajastatakse üldjuhul koondkasumiaruandes perioodil, mil need on tekkinud.

Kulud arvutatakse lineaarsel meetodil vara kasuliku eluea jooksul järgmiselt:

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

<u>Põhivara grupi nimi</u>	<u>Kasulik eluiga</u>
Masinad ja seadmed	3-10 aastat
Sõidukid	2-5 aastat
Muu materiaalne põhivara	2-5 aastat

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Kasulikud eluead, lõppväärtused ja amortisatsioonimeetodid vaadatakse üle igal aastal, et veenduda, et materiaalsest põhivarast tuleneva majandusliku kasu ajastus poleks oluliselt muutunud. Materiaalse

põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui sündmused või asjaolude muutumine viitavad sellele, et nende bilansiline väärtus ei pruugi olla kaetav.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse selle müügil või kui selle kasutusest või müügist ei prognoosita enam tulevast majanduslikku kasu. Vara kajastamise lõpetamisest tulenevat kasumit või kahjumit (s.o erinevus müügist saadud netotulu ja vara bilansilise jääkmaksumuse vahel) kajastatakse selle aruandeaasta koondkasumiaruandes, kui vara kajastamine lõpetatakse.

j) Immateriaalne põhivara

Eraldi omandatud immateriaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses. Immateriaalset vara kajastatakse finantsseisundi aruandes vaid juhul, kui on tõenäoline, et immateriaalne vara on kontserni poolt kontrollitav, kontsern saab immateriaalse põhivara objekti kasutamisest tulevikus majanduslikku kasu ja vara maksumust saab usaldusväärselt mõõta.

Immateriaalse põhivara kasulik eluiga võib olla kas piiratud või piiramatu.

Pärast algset arvele võtmist kajastatakse piiratud eluaega immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumuliseerunud kulum ja akumuliseerunud kahjum vara väärtuse langusest. Immateriaalse vara kajastamise lõpetamisest tulenevat kasumit või kahjumit mõõdetakse vara neto müügitulu ja bilansilise maksumuse vahena ning kajastatakse kasumiaruandes vara kajastamise lõpetamisel. Piiratud eluaega immateriaalsete varade väärtuse langust hinnatakse, kui on põhjust arvata, et immateriaalse vara väärtus võib olla langenud.

Piiratud eluaega immateriaalse põhivara kulumit arvutatakse lineaarsel meetodil vara kasuliku eluea jooksul järgmiselt:

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Litsentsid	3-5 aastat

Piiramatu kasuliku elueaga immateriaalset põhivara ei amortiseerita, kuid selle väärtuse langust kontrollitakse üks kord aastas kas eraldi või raha genereeriva üksuse tasandil. Kasuliku eluea piiramatuks hindamist kontrollitakse üks kord aastas, et teha kindlaks, kas tegemist on endiselt piiramatu kasuliku elueaga varaga. Kui vara ei saa enam pidada piiramatu kasuliku elueaga varaks, klassifitseeritakse see edasiulatuvalt ümber piiratud kasuliku elueaga varaks.

k) Mittefinantsvara väärtuse langus

Igal aruandekuupäeval hindab kontsern, kas eksisteerib tõendeid mittefinantsvara (välja arvatud varud) raamatupidamisväärtuse languse kohta. Juhul kui taolisi tõendeid esineb, hindab kontsern vara kaetavat väärtust. Firmaväärtuse puhul hinnatakse kaetavat väärtust igal aruandekuupäeval. Vara või raha teeniva üksuse kaetav väärtus on kas selle vara või raha teeniva üksuse õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulud, või kasutusväärtus olenevalt sellest, kumb on suurem. Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulisi tulevase rahavooge maksueelse diskontomääraga, mis väljendab hetke turuhinnanguid raha ajaväärtuse ja varaga seotud iseloomulike riskide kohta. Vara väärtuse languse testimiseks koondatakse varad väikseimasse varasid hõlmavasse rühma, mis loob oma jätkuva tegevusega rahavoogusid, mis on valdavas osas sõltumatud muude varade või varade rühmade (raha teenivate üksuste) poolt loodavatest rahavoogudest.

Väärtuse languse testimise eesmärgil jagatakse äriühenduse käigus omandatud firmaväärtus kontserni nendele raha teenivatele üksustele, mis äriühendusest tekkivast sünergiast eeldatavalt kasu saavad. Kui vara või selle raha teeniva üksuse raamatupidamisväärtus ületab vara või raha teeniva üksuse hinnangulise kaetava väärtuse, kajastatakse väärtuse langusest tulenev kahjum. Varade väärtuse langusest tulenevad kahjumid kajastatakse kasumis või kahjumis. Raha teeniva üksuse väärtuse langusest tulenenud kahjumi kajastamisel vähendatakse esmalt üksusele jagatud firmaväärtuse raamatupidamisväärtust ning seejärel proportsionaalselt üksuse (üksuste rühma) muude varade raamatupidamisväärtust. Firmaväärtuse langust ei tühistata.

Muude varade varasematel perioodidel kajastatud väärtuse langusest tulenenud kahjumite puhul hinnatakse igal aruandekuupäeval, kas eksisteerib tõendeid sellest, et kahjum on vähenenud või seda enam ei eksisteeri. Varem kajastatud vara väärtuse langusest tulenenud kahjum tühistatakse, kui kaetava väärtuse määramisel kasutatud hinnangud on muutunud. Varem kajastatud vara väärtuse langusest tulenenud kahjum tühistatakse ainult ulatuses, mille võrra vara raamatupidamisväärtus ei ületa raamatupidamisväärtust, mis oleks kindlaks määratud (ilma amortisatsioonita), kui vara väärtuse langusest tulenevat kahjumit ei oleks kajastatud.

l) Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostu-, tootmis- ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi.

Varusid kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, sõltuvalt sellest kumb on madalam.

Iga aruandeperioodi lõpul vaadatakse varude nimekiri kriitiliselt üle, et identifitseerida varude objektid, mille neto realiseerimisväärtus võib olla langenud madalamale nende soetusmaksumusest. Järgmiste asjaolude esinemisel peab kontserni juhtkond kaaluma vajadust varude alla hindamiseks:

- (a) varude füüsiline inventuur on tuvastanud, et varud on riknenud või nende füüsiline seisund on halvenenud;
- (b) sarnaste varuobjektide turuhind on langenud;
- (c) teatud varuobjekte pole pikema aja vältel suudetud müüa ega kasutada ning eksisteerib kahtlus, kas neid suudetakse realiseerida mõistliku aja vältel.

Varude soetusmaksumuse kuludesse kandmisel kasutab kontsern kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit, mille rakendamisel loetakse iga üksiku objekti soetusmaksumuseks perioodi algjäägi soetusmaksumuse ja perioodi jooksul soetatud objektide soetusmaksumuste kaalutud keskmist.

m) Rendiarvestus

Standardi IFRS 16 alusel on leping rendileping või sisaldab rendilepingut, kui sellega antakse üle õigus mingi vara kasutamist teatud ajavahemikul tasu eest kontrollida. Selliste lepingute puhul nõuab mudel rentnikult kasutusõiguse alusel kasutatava vara ja rendikohustise kajastamist. Kasutusõiguse alusel kasutatavat vara amortiseeritakse ja kohustise pealt arvestatakse intressi. Selle tulemuseks on enamiku rendilepingute jaoks kulumuster, mille puhul suurem osa kulust kajastatakse lepingu alguses, ja seda isegi siis, kui rentnik maksab jätkuvalt igal aastal ühesuguse suurusega renditasusid.

Standard kehtestab rentnikele mitmeid piiratud ulatusega erandeid, mille hulka kuuluvad:

- rendilepingud, mille rendiperiood on 12 kuud või lühem ja mis ei sisalda ostuoptsioone; ja
- rendilepingud, mille alusvara väärtus on madal (väheolulised rendilepingud).

Rendileandja arvestuspõhimõtted uue standardi rakendamisest suures osas ei muutu ja jätkuvalt eristatakse kasutus- ja kapitalirenti. Kontsernis käsitletakse rendilepingutena *full service leasing* kliendilepinguid.

Kontsern hakkas IFRS 16 rakendama alates 1. jaanuarist 2019, kasutades osaliselt tagasiulatuvat lähenemist, mille kohaselt tuleb kajastada rakendamise kogumõju esmakordse rakendamise kuupäeva seisuga jaotamata kasumis ning võrdlusinformatsiooni ei korrigeerita. Käesoleva standardi esmasest rakendamisest tulenev kumulatiivne mõju on kajastatud esmase rakendamise kuupäeval jaotamata kasumi algsaldo korrigeerimisena. Mõju jaotamata kasumi algsaldodele seisuga 01.01.2019 puudus.

IFRS 16 alusel kajastatavad kasutusrendikohustised koosnevad lao- ning büroopindadest Eestis ja Leedus.

Vara kasutusõigus

Rendiperioodi alguses (st päeval, mil alusvara antakse kasutamiseks üle) kajastab kontsern vara kasutusõiguse. Vara kasutusõigus kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad kahjumid ning mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustiste ümberhindamisele. Vara kasutusõiguse soetusmaksumus koosneb kajastatud rendikohustistest, esmastest otsekulutustest ning rendiperioodi alguses või enne seda tehtud rendimaksetest, millest on lahutatud saadud rendistiimulid. Vara kasutusõigust amortiseeritakse lineaarselt rendiperioodi jooksul.

Rendikohustised

Rendiperioodi alguses kajastab kontsern rendikohustised rendiperioodi jooksul tasumisele kuuluvate rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimaksed sisaldavad fikseeritud makseid (k.a sisuliselt fikseeritud makseid), millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid, muutuvaid rendimakseid, mis sõltuvad indeksist või määrast, ning summasid, mida tuleb jääkväärtuse garantiide alusel eeldatavasti tasuda. Samuti loetakse rendimaksete koosseisu piisavalt kindlalt realiseerimisele kuuluva ostuõiguse realiseerimise hind ning rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et kontsern kasutab rendilepingu lõpetamise õigust. Muutuvad rendimaksed, mis ei sõltu ühestki indeksist ega määrast, kajastatakse kuluna perioodil, mil nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus aset leiab.

Kuna rendi sisemist intressimäära ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab kontsern rendimaksete nüüdisväärtuse leidmiseks oma alternatiivset laenuintressimäära rendiperioodi alguse seisuga. Pärast rendiperioodi algust suurendatakse rendikohustiste summat jooksvalt kogunenud intressi ning vähendatakse tehtud rendimaksetele võrra. Rendikohustiste bilansiline väärtus hinnatakse ümber ka juhul, kui muudetakse rendiperioodi, rendimakseid (nt tulevased maksed muutuvad nende arvutamise aluseks oleva indeksi või määra muutumise tõttu) või alusvara ostuõiguse hinnangut.

Müügi-tagasirenditehingud

Müügi-tagasirenditehing sisaldab vara müümist ja sama vara tagasirentimist müüjale. Rendimaksed ja müügihind on tavaliselt omavahel seotud, sest need lepitakse kokku ühe tehingu raames. Kui müügi-tagasirenditehingus tagasirent on kapitalirendi tingimustel, kajastatakse tehingut kui finantseerimistehingut, mitte kui ostu-müügitehingut, st „müüdud” vara jääb müüja bilanssi ning saadud raha („müügihinna”) summas kajastatakse bilansis kapitalirendikohustist. „Müügihinna” ja rendimaksete miinimumsumma vahet kajastatakse rendiperioodi jooksul intressikuluna analoogiliselt tavaliste kapitalirendilepingutega.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi.

Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse finantsseisundi aruandes maksmisele kuuluvas summas.

Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestus toimub kasutades sisemise intressimäära meetodit.

n) Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Kontsern moodustab eraldisi nende kohustiste osas, mille realiseerumise aeg või summa pole kindlad. Eraldise suuruse ja realiseerumisaja määramisel tuginetakse juhtkonna või vastava ala ekspertide hinnangutele.

Eraldis kajastatakse juhul, kui kontsernil on enne bilansipäeva tekkinud juriidiline või tegevusest tingitud kohustis, eraldise realiseerumine ressursside väljamineku näol on tõenäoline (üle 50%) ning eraldise suurus on usaldusväärselt määratav.

Eraldise realiseerumisega kaasnevaid kulutusi hinnatakse bilansipäeva seisuga ning eraldise suurst hinnatakse uuesti igal bilansipäeval.

Juhul, kui eraldi realiseerub tõenäoliselt rohkem kui ühe aasta pärast, kajastatakse seda diskonteeritud nüüdisväärtuses. Diskonteerimisel võetakse aluseks sarnaste kohustiste suhtes turul valitsev intressimäär.

Tingimuslikeks kohustisteks klassifitseeritakse need kohustised, mille realiseerumise tõenäosus jääb alla 50% või mille suurust ei saa usaldusväärselt hinnata. Tingimuslike kohustiste üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

o) Seotud osapooled

Kontsern loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju (eeldatakse rohkem kui 20% isiku hääleõigusest) teise osapoole ärilistele otsustele. Seotud osapooled on:

- Tomra Holding OÜ emaeettevõtte ja tema omanikud;
- muud Tomra Europe AS kontserni kuuluvad ettevõtted;
- Tomra Holding juhatuse ja nõukogu liikmed, nende lähisugulased ja nendega seotud ettevõtted;
- olulist mõju omavad eraisikutest omanikud.

p) Aruandekuupäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid finantsseisundi aruande kuupäeva, 31.detsembri 2023 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Aruandekuupäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

3. Riskijuhtimine ja peamiste riskide kirjeldus

Kontserni tegevus on avatud mitmetele finantsriskidele: tururisk, krediidirisk, hinnakujundusrisk ja likviidsusrisk. Kontserni üldine riskijuhtimisprogramm keskendub finantsturgude prognoosimatusele ning üritab minimeerida selle võimalikku negatiivset mõju kontserni finantstulemustele.

Kontserni mõjutavad tururisk, krediidirisk ja likviidsusrisk.

Krediidirisk

Krediidirisk on finantskahju tekkimise risk, kui klient või finantstehingu partner jätab täitmata oma lepingulised kohustised, mis võib tekkida peamiselt kontserni nõuetest klientide vastu ning rahast ja raha ekvivalentidest. Kontserni raha ja raha ekvivalente hoitakse suuremates finantsasutustes, mille krediitkvaliteedi on kontserni juhtkond hinnanud kõrgeks. Nendega seoses ei ole kontsern pidanud kahju kandma. Kontserni krediidirisk sõltub peamiselt klientide majanduslikust olukorrast ja maksekäitumisest. Kontsernis on kehtestatud krediidipoliitika, mille kohaselt analüüsitakse iga tagantjärele tasuva kliendi maksevõimet enne maksetingimuste ja tarnetingimuste kokkuleppimist individuaalselt. Kontsern maandab oma ostjate vastu olevate nõuetega seotud krediidiriski selle hindamise ja klientide vastu olevate nõuete saldode pideva jälgimisega. Kliendid, kes ei vasta kontserni kehtivatele krediitkõlblikkuse tingimustele, võivad teha kontserniga tehinguid ainult ettemaksuga.

Kontserni nõudeid ostjate vastu analüüsitakse kord kuus ning kõik potentsiaalsed krediitkahjumid kajastatakse kohe. Nõue ostja vastu loetakse potentsiaalseks krediitkahjumiks, kui maksetähtaega on rohkem kui 60 päeva ületatud. Kõik õigeaegselt tasumata nõuded ostjate vastu kinnitab juhtkond.

Aruandekuupäeva maksimaalset krediidiriski näitab ostjate vastu olevate ja muude nõuete ning sularahasaldode bilansiline jääkväärtus.

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	10	2 260 299	865 580
Tekkepõhine tulu	10	1 266 783	882 505
Raha ja raha ekvivalendid	12	4 180 372	2 095 486
		7 707 454	3 843 571

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et kontsern ei suuda tähtaegselt täita oma finantskohustisi. Kontserni likviidsusjuhtimise eesmärgiks on kindlustada võimaluste piires, et kontsernil oleks alati piisav likviidsus oma kohustiste tähtaegseks täitmiseks. Likviidsusrisi vältimiseks koostab juhtkond detailseid rahavoogude prognoose ja planeerib hoolikalt investeeringute ajastust.

Arvestades kontserniettevõtete äritegevuse hooajalisusest tingitud rahavoogude dünaamikat on kontserni likviidsus aastavahetusel ja esimestel kuudel alati madalam kui ülejäänud aasta jooksul. Kuigi 2021 aasta esimestel kuudel on Eesti Vabariigis kehtestatud eriolukord, mis piirab inimeste liikumist, on esmatarbekauplused ning nendega seotud taaratagastuspunktid olnud avatud. Eriolukord on kehtestatud ka Leedu Vabariigis, analoogsete piirangutega. Sellest tulenevalt on kontserni juhtkond seisukohal, et väga olulist mõju antud piirangutel ettevõtte likviidsusele ei ole.

Järgmises tabelis on toodud ülevaade kontserni finantskohustiste lepingujärgsetest tähtaegadest.

Seisuga	Kohustis	Lisa	Alla		KOKKU
			1 aasta	1–5 aastat	
31.12.2023	Võlad tarnijatele	15	7 952 809	153 609	8 106 419
	Kapitalirent	14	546 763	1 130 565	1 677 328
	Laenukohustised	14	2 875 000	0	2 875 000
31.12.2022	Võlad tarnijatele	15	7 415 420	155 214	7 570 634
	Kapitalirent	14	564 757	1 151 991	1 716 748
	Laenukohustised	14	2 875 000	2 875 000	5 750 000

Tururisk

Intressimäära risk

Intressimäära risk on risk, et turu intressimäärade kõikumine avaldab negatiivset mõju kontserni intressi kandvatele varadele ja kohustistele. Intressimäärade muutumise mõju täpne ulatus sõltub konkreetse intressi kandva vara või kohustise lepingutingimustest.

Intressimäära risk võib tekkida kahel viisil:

- Kontsern võib olla investeerinud intressi kandvatesse varadesse, mille väärtus intressimäära muutudes samuti muutub.
- Kontserni laenukohustiste väärtus kõigub intressimäärade üldise muutumise tõttu.

2023. ja 2022. aasta 31. detsembri seisuga olid kontsernil järgmised muutuva intressiga intressikandvad kohustised:

Seisuga	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Kapitalirendikohustised	14	1 677 328	1 716 748
Laenud seotud osapoolelt	14	2 875 000	5 750 000

Kontserni saadud laenudele (s.h liisinglepingutele) seatud intressimäär on muutuv. Vastavalt sõlmitud lepingule lisandub baasintressimäärale kas 6- või 12-kuu euribor.

Valuutarisk

Valuutarisk on risk kanda vahetuskursside muutuste tõttu kahjumit. Kontsern tegutseb küll rahvusvaheliselt, kuid ei näe olulist valuutariski, kuna tehinguid teostatakse kontserni arvestusvaluutas, milleks on euro (EUR).

Hinnarisk

Hinnarisk on risk, et finantsinstrumentide rahavoogude õiglane väärtus kõigub muul põhjusel kui muutuste tõttu turuhindades, muutes kontserni avatuks intressimäära riskile või valuutariskile. Hinnarisk mõjutab nii kontserni poolt pakutavate teenuste turutingimustel toimuvaid ostu- ja müügitehinguid kui ka kõnealuste teenuste pakkumiseks hangitavate ressursside ostu.

Õiglased väärtused

Kontserni peamised finantsinstrumendid, mida õiglasel väärtusel ei kajastata, koosnevad nõuetest ostjate vastu ja muudest nõuetest, võlgadest tarnijatele ja muudest võlgadest ning lühiajalistest laenukohustistest. Ostjate vastu olevate ja muude lühiajaliste nõuete, tarnijatele võlgu olevate summade ning lühiajaliste laenukohustiste bilansiline jääkväärtus on lühikese tähtaja tõttu ligilähedane nende õiglasele väärtusele. Pikaajaliste laenukohustiste õiglane väärtus on 31.12.2023 ja 31.12.2022 seisuga ligilähedane nende bilansilisele väärtusele, kuna turuintressimäärad ei ole peale laenude võtmist oluliselt muutunud.

Pärast arvele võtmist kajastatakse antud laene korrigeeritud soetusmaksumuses efektiivse intressimäära meetodil.

Avalikustatavad kvantitatiivsed andmed õiglase väärtuse mõõtmise hierarhia kohta

	Seisuga	Lisa	Bilansiline väärtus	Kokku	Tase 1	Tase 2	Tase 3
Kohustised, mille õiglane väärtus on aruandes avalikustatud							
Laenukohustised	31.12.2023	14	4 552 328	4 552 328	0	1 677 328	2 875 000
Laenukohustised	31.12.2022	14	7 466 748	7 466 748	0	1 716 748	5 750 000

4. Kontserni struktuur

Tomra Holding OÜ on kontserni emaettevõtte. 31.12.2023 ja 31.12.2022 seisuga olid emaettevõttel järgmised otseselt kontrollitavad tütarettevõtted:

Tütar- ettevõtte	Asutamise riik	Tegevusala	Osalus		Omakapital (EUR) 31.12.2023	Kontserni osa omakapitalist
			31.12.2023	31.12.2022		
Tomra Service OÜ	Eesti	Taarakäitlustehnika müük, rent, haldamine ning taarakäitlusteenused	100%	100%	786 163	786 163
Tomra Systems UAB	Leedu	Taarakäitlustehnika müük ning taarakäitlusteenused	100%	100%	1 075 548	1 075 548

5. Materiaalne põhivara

	Masinad ja seadmed	Sõidukid	Muu materiaalne põhivara	Materiaalsed põhivarad kokku
Seisuga 31. detsember 2021	30 594 205	336 729	47 681	30 978 615
Soetused	2 180 105	180 977	25 392	2 386 474
Mahakandmised	0	0	0	0
Müügid	-55 856	-58 833	0	-114 698
Seisuga 31. detsember 2022	32 718 454	458 873	73 073	33 250 400
Soetused	1 992 441	193 828	3 344	2 189 613
Mahakandmised	-132 324	0	0	-132 324
Müügid	-157 932	-136 845	0	-294 777
Seisuga 31. detsember 2023	34 420 639	515 856	76 417	35 012 912
Amortisatsioon				
Seisuga 31. detsember 2021	-18 833 637	-213 712	-30 526	-19 077 875
Amortisatsioon	-4 269 708	-67 699	-4 418	-4 341 825
Mahakandmised	0	0	0	0
Müügid	31 290	53 024	0	84 314
Saldode korrektuur	-969	0	0	-969
Seisuga 31. detsember 2022	-23 073 024	-228 387	-34 944	-23 336 355
Amortisatsioon	-4 460 744	-97 476	-9 182	-4 567 402
Mahakandmised	132 324	0	0	132 324
Müügid	146 303	136 845	0	283 148
Saldode korrektuur	250	0	0	250
Seisuga 31. detsember 2023	-27 254 891	-189 018	-44 126	-27 488 035
Jääkväärtus				
Seisuga 31. detsember 2022	9 645 430	230 486	38 129	9 914 045
Seisuga 31. detsember 2023	7 165 748	326 838	32 291	7 524 877

2023. aastal kanti põhivarasid maha summas 132 324 euro (2022: 0 eurot). Mahakandmisest tulenevalt tekkinud kahjum on kasumiaruandes kajastatud „Põhivara kulum ja väärtuse langus“ real, aastal 2023 põhivara mahakandmisest kahjumit ei tekkinud (2022: 0 eurot).

2023. aastal müüdud põhivara oli müügihinnaga 55 989 eurot (2022: 57 342 eurot). Kasum põhivara müügist aastal 2023 oli 48 255 eurot (2022: 45 674 eurot).

6. Immateriaalne põhivara

	Firmaväärtus	Litsentsid	Kokku
Soetusmaksumus			
Seisuga 31. detsember 2021	2 545 754	2 584	2 548 338
Soetused	0	0	0
Seisuga 31. detsember 2022	2 545 754	2 584	2 548 338
Soetused	0	0	0
Seisuga 31. detsember 2023	2 545 754	2 584	2 548 338
Kulum			
Seisuga 31. detsember 2021	0	-1 005	-1 005
Amortisatsioon	0	-862	-862
Seisuga 31. detsember 2022	0	-1 867	-1 867
Amortisatsioon	0	-717	-717
Seisuga 31. detsember 2023	0	-2 584	-2 584
Bilansiline jääkväärtus			
Seisuga 31. detsember 2022	2 545 754	717	2 546 471
Seisuga 31. detsember 2023	2 545 754	0	2 545 754

Kontsern on viinud läbi firmaväärtuse kaetava väärtuse testi.

Raha genereeriva üksusena on käsitletud Tomra Service OÜ taarakäitluse ärimudelit (THP).

Kuna THP pakenditagastusalase äritegevuse näol on tegemist äriiiniga, mille väärtus tuleneb tema võimest genereerida positiivset rahavoogu, on põhjendatud hinnata äritegevuse väärtust sissetulekute meetodil (income approach). Täpsemalt on valitud kontsernile suunatud vabade rahavoogude diskonteeritud meetod (free cash flow to the firm ehk FCFF), mille kohaselt hinnatakse kontserni väärtust läbi kontsernile suunatud oodatavate tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse, diskonteerides rahavooge oma- ja võörkapitali kaalutud keskmise hinnaga (WACC). FCFF meetod võtab arvesse tulevaste rahavoogude suurust, ajastatust ja riski.

Väärtushinnang

Kontsernile suunatud vabade rahavoogude leidmiseks liidetakse ärikasumile mitterahalised kulud (peamiselt põhivarade amortisatsioon), ning lahutatakse kontserni tegevuse jätkumiseks ning kasvamiseks vajalikud investeeringud – neto käibekapitali muutus ning põhivarainvesteeringud.

Proгноosiperioodist kaugemale tulevikku jäävad rahavood on diskonteeritud tänasesse väärtusesse läbi kontserni jätkuväärtuse (terminal value). Jätkuväärtuse leidmiseks on kasutatud Gordoni kasvumudelit, lähtudes eeldusest, et kontsern on selleks ajaks jõudnud stabiilsesse faasi ning kontserni võimendamata vabad rahavood jätkavad edaspidi kasvamist inflatsiooniga võrreldavas tempos (ca 2% aastas). Jätkuväärtus on seejärel diskonteeritud Väärtuspäeva (31.12.2023), kasutades kapitali kaalutud keskmist hinda (WACC-i).

Firmaväärtus hinnatakse alla tema kaetava väärtuseni juhul, kui see on madalam bilansilisest jääkmaksumusest. Firmaväärtuse kaetava väärtuse testi tulemusena allahindluse vajadust ei tuvastatud.

7. Vara kasutusõigus ja rendikohustised

Vara kasutusõigus	Kasutusõiguse vara	Kokku
Soetusmaksumus		
Seisuga 31. detsember 2021	804 903	804 903
Vara väärtuse ümberhindlus	132 051	132 051
Seisuga 31. detsember 2022	936 954	936 954
Vara väärtuse ümberhindlus	221 441	221 441
Mahakandmine	-166 578	-166 578
Seisuga 31. detsember 2023	991 817	991 817
Amortisatsioon		
Seisuga 31. detsember 2021	-378 561	-378 561
Amortisatsioon	-192 148	-192 148
Seisuga 31. detsember 2022	-570 709	-570 709
Amortisatsioon	-160 889	-160 889
Mahakandmine	155 900	155 900
Seisuga 31. detsember 2023	-575 698	-575 698
Bilansiline jääkväärtus	Kasutusõiguse vara	Kokku
Seisuga 31. detsember 2022	366 245	366 244
Seisuga 31. detsember 2023	416 119	416 119
Rendikohustised	Kasutusõiguse vara	Kokku
Soetusmaksumus		
Seisuga 31. detsember 2021	433 170	433 170
Kohustuse ümberhindlus	136 062	136 062
Kogunenud intressid	19 337	19 337
Tagasimaksed	-187 600	-187 600
Seisuga 31. detsember 2022	400 969	400 969
Kohustuse ümberhindlus	198 586	198 586
Kogunenud intressid	13 336	13 336
Tagasimaksed	-172 655	-172 655
Seisuga 31. detsember 2023	440 236	440 236
<i>Sh lühiajaline</i>	<i>160 280</i>	<i>160 280</i>
<i>Sh pikaajaline</i>	<i>279 956</i>	<i>279 956</i>
Koondkasumiaruandes kajastatud	2023	2022
Vara kasutusõiguse amortisatsioonikulu	-160 891	-192 148
Intressikulu rendikohustistelt	-13 336	-19 337
Koondkasumiaruandes kajastatud kokku	-174 227	-211 485

Lisainfo vara kasutusõiguse ja rendikohustiste kohta on toodud välja lisas 2.4.

8. Tulumaks

	2023	2022
Arvestuslik tulumaks	-311 579	-185 287
Edasilükkunud tulumaks	1 304	147 341
Tulumaksukulu koondkasumiaruandes	-310 275	-37 946

Kasum enne tulumaksustamist

Maksueelne kasum	1 165 107	775 180
Mahaarvamatud kulud	96 713	39 680
Maksustatav tulu	2 420	0
Kokku arvestatud tulumaks (summa * 15%)	189 636	122 229

Edasilükkunud tulumaksuvara

Saldo perioodi alguses	25 319	23 176
Kajastatud koondkasumiaruandes	-770	2 143
Saldo perioodi lõpus	24 549	25 319

Edasilükkunud tulumaks järgnevatel põhjustel:

Puhkusetasu reserv	111 357	95 039
Muud	66 228	32 106
Kokku maksustamisele kuuluv	177 585	127 145
Edasilükkunud tulumaks	26 638	19 072

Tulumaksukulu kasumiaruandes sisaldab IAS 12 muutusest tulenevalt edasilükkunud tulumaksu kohustise parandust summas 2 645 eurot (2022: -153 534 eurot).

9. Varud

	31.12.2023	31.12.2022
Ostetud kaubad müügiks		
Varuosad	1 064 987	1 480 823
Varud kokku	1 064 987	1 480 823

2023. ja 2022. aastal ei ole varudele allahindlusi tehtud.

10. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ostjate vastu	3	2 260 299	865 580
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded		0	14 679
Tekkepõhine tulu	3	1 266 783	882 505
Muud nõuded		0	1 688
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded kokku		3 527 082	1 764 452

Nõuded ostjatele aegumise analüüs:

	Kokku	Ei ole tähtjaks maksmata ja väärtus ei ole langenud	Alla 30 päeva	30-60 päeva	61-90 päeva	91-120 päeva
31.12.2023	2 260 299	793 645	1 407 372	336	2 240	56 706
31.12.2022	865 581	693 711	118 549	1 103	183	52 034

11. Finantsinvesteeringud

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Deposiit	21	0	2 875 000
Finantsinvesteeringud kokku		0	2 875 000
Sh lühiajaline		0	2 875 000
Sh pikaajaline		0	0

2022. aastal väljastatud deposiidi eest teenitud intress oli 8 606 eurot. Intressimäära aluseks kasutati euro lühiajalist intressimäära (€STR) perioodil 23.12.2022-31.03.2023.

12. Raha ja raha ekvivalendid

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Pangakontod	3	4 180 372	2 095 486
Raha ja raha ekvivalendid kokku		4 180 372	2 095 486

13. Osakapital

31.12.2023 seisuga oli Tomra Holding OÜ osakapital 10 000 eurot (31.12.2022: 10 000 eurot) ning koosnes kahest osast. Mõlema väljastatud osa eest on täielikult tasutud.

Kontserni jaotamata kasum seisuga 31.12.2023 moodustas 1 556 383 eurot (31.12.2022: 1 245 910 eurot). Dividendide väljamaksmisel omanikele kaasneb sellega võimalik tulumaksukulu summas 361 351 eurot (31.12.2022: 204 602 eurot). Aruandekuupäeva seisuga on eksisteerinud jaotamata kasumist omanikele võimalik välja maksta 1 556 383 eurot (2022: 1 245 910 eurot).

14. Laenukohustised

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Pikaajalised kohustised			
Pikaajalised laenud	3, 21	0	2 875 000
Kapitalirendi kohustise pikaajaline osa	3	1 130 565	1 151 991
Pikaajalised kohustised kokku		1 130 565	4 026 991
Lühiajalised kohustised			
Lühiajalised laenud	3, 21	2 875 000	2 875 000
Kapitalirendi kohustise lühiajaline osa	3	546 763	564 757
Lühiajalised kohustised kokku		3 421 763	3 439 757
Intressikandvad kohustised kokku		4 552 328	7 466 748

Tingimused ja maksegraafikud

	Nominaalne intress	Tähtaeg	Jääkväärtus	
			31.12.2023	31.12.2022
Laen seotud osapoolelt	5%+1a EURIBOR	2024	2 875 000	5 750 000
Kapitalirendi kohustis	1,95%-3,5%+6M EURIBOR	2024-2028	1 677 328	1 716 748
Intressikandvad kohustised kokku			4 552 328	7 466 748

15. Võlad tarnijatele ja muud võlad

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Võlad tarnijatele		7 024 486	6 296 325
Võlad töövõtjatele		300 408	327 257
Maksuvõlad		407 890	325 151
Muud võlad		104 628	110 550
Intressivõlg	21	87 132	337 219
Deposiidid klientidelt		181 875	174 132
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku, sealhulgas		8 106 419	7 570 634
<i>Lühiajaline</i>		<i>7 952 809</i>	<i>7 415 420</i>
<i>Pikaajaline</i>		<i>153 609</i>	<i>155 214</i>

Real „Deposiidid klientidelt“ kajastuvad täisteenuslepinguga klientidelt saadud ettemaksed, millest 28 266 eurot on lühiajaline kohustus (2022: 18 918 eurot) ning 153 609 eurot on pikaajaline kohustus (2022: 155 214 eurot).

2023. aastal arvestati tekkepõhist intressi 359 227 eurot, millest 241 440 eurot moodustas intress seotud osapooltelt saadud laenudelt (2022. aastal vastavalt 403 548 eurot ning 337 219 eurot).

16. Eraldised

	31.12.2023	31.12.2022
Edasilükkunud tulumaksukohustus	201 956	204 602
Garantiieraldis	29 030	32 106
Kokkuleppetasu	120 000	0
Aruandeaasta kulud	103 263	0
Kokku, sealhulgas	454 249	236 708
<i>Lühiajaline</i>	<i>230 986</i>	<i>236 708</i>
<i>Pikaajaline</i>	<i>223 263</i>	<i>0</i>

Rimi Eesti Food AS (Rimi) esitas tütarettevõtte Tomra Service OÜ vastu hagi alusetult tasutud summade tagastamise ja viivise nõudes. Rimi nõudis poolte vahel sõlmitud lepingu alusel Rimi poolt aastate jooksul tasutud 322 765,67 euro tagastamist ja viiviseid, leides, et vastavas osas oli Rimi poolt käitlustasu maksmine Tomrale ekslik. Küsimus oli poolte vahel sõlmitud lepingu tõlgendamistes. Tsiviilasi lahendati kompromissiga, kus Tomra kompenseerib Rimile nõude 200 000 euro ulatuses. Ettevõtte tasus aruandeaastal kompromissi tasust 80 000 eurot, ülejäänud summa tasutakse vastavalt kokkulepitud graafikule 2024. aasta jooksul, mis on kajastatud 31.12.2023 seisuga eraldisena.

Aruandeaasta kulud on eraldised kuludele, mis on 2023 aasta eest, kuid arved saadakse pärast aasta lõppu.

17. Müügitulu

Müük EL-i riikidesse	2023	2022
Leedu	15 424 479	12 961 917
Eesti	5 264 593	4 935 721
Muud EL riigid	105 549	238 290
Müügitulu kokku	20 794 621	18 135 928

Tegevusala lõikes	2023	2022
Tulu kliendilepingutest	18 840 208	16 030 170
Kaupade müük	844 966	1 075 237
Renditulu	625 340	571 592
Teenuste müük	484 107	458 929
Müügitulu kokku	20 794 621	18 135 928

18. Kaubad, toore, materjalid ja teenused

	2023	2022
Alltöövõtu kulu	-7 872 463	-6 087 103
Materjalide kulu	-2 576 409	-2 205 439
Kaubad, toore, materjalid ja teenused kokku	-10 448 872	-8 292 542

19. Muud tegevuskulud

	2023	2022
Töövahendid ja -riided	-126 154	-107 195
Kontoritarvikud	-106 448	-174 545
Kolmandate isikute teenused	-85 677	-212 644
Lähetuskulud	-54 925	-34 185
Muud tegevuskulud	-50 122	-41 938
Autokulud	-36 564	-33 569
Turustuskulud	0	-15 942
Muud tegevuskulud kokku	-459 890	-620 018

20. Tööjõukulud

	2023	2022
Palgakulu	-2 519 505	-2 525 007
Sotsiaalmaksud	-450 766	-489 232
Muud töötajatega seotud kulud	-24 156	-37 270
Tööjõukulud kokku	-2 994 427	-3 051 509
Töötajate ja töövõtjate keskmine arv	93	117
Töölepingu alusel töötajaid	87	106
Võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutavaid isikuid	3	8
Juhatuse liige ja nõukogu liikmed	3	3

21. Tehingud seotud osapooltega

Osanikud:

Emaettevõtte nimi ja registrijärgne asukoht	Tomra Europe AS 57,5%, Norra
Vähemusosaniku nimi ja registrijärgne asukoht	Sterotek RVM OÜ 42,5%, Eesti

	31.12.2023		31.12.2022	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	140 633	9 833 771	3 153 027	12 218 289
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	0	1 200	0	1 200
Kokku, sealhulgas	140 633	9 834 971	3 153 027	12 219 489
Lühiajaline	140 633	9 834 971	3 153 027	9 344 489
Pikaajaline	0	0	0	2 875 000

2023	Ostud	Müügid	Saadud laenude tagasimaksed	Intressitulu	Intressikulu
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	9 047 352	411 775	0	8 632	241 440
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	234 363	0	2 875 000	0	0
Kokku	9 281 715	411 775	2 875 000	8 632	241 440

2022	Ostud	Müügid	Saadud laenude tagasimaksed	Intressitulu	Intressikulu
Teised samasse kontserni kuuluvad majandusüksused	8 381 359	608 657	0	0	337 219
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	173 401	0	2 875 000	0	0
Kokku	8 554 760	608 657	2 875 000	0	337 219

Kohustised 31.12.2022 seisuga sisaldavad laenukohustist seotud osapoolelt summas 2 875 000 eurot (31.12.2022: 5 750 000 eurot) ning intressikohustist summas 241 440 eurot (31.12.2022: 337 220).

Nõuded aastal 2022 sisaldavad konsolideerimisgruppi kuuluvale ettevõttele antud lühiajalist deposiiti summas 2 875 000 eurot. Deposiit sai 2023. aastal tasaarveldatud samalt ettevõttelt saadud laenu põhiosa tagasimaksetega.

Ostud 2023. aastal summas 2 096 618 eurot on seotud kaupade soetamisega (2022. aastal: 2 712 243 eurot). Grupisiselt soetatakse peamiselt masinaid ja masinadetaile, mis tihti moodustavad osa arvele võetud põhivara soetusmaksumusest.

Teenuseid on 2023. aastal soetatud 7 185 097 euro eest (2022: 5 842 517 eurot). Teenuste ostu alla kuuluvad grupi poolt jagatud kulud ning juhatuse ning nõukogu liikmetega seotud ettevõtjate teenused.

Müügid teistesse samasse kontsernigruppi kuuluvatele majandusüksustele hõlmab ka kuluvähendusi summas 345 991 eurot (2022: 406 822 eurot). Kuluvähendused hõlmavad Grupi ettevõtete juhtimisega seotud isikute töötasusid ning Eesti Vabariigis soetatud kuid teiste grupi ettevõtete hüvanguks kasutatud teenuseid.

Juhatuse liikme tasud:

2023	2022
129 856	129 790

Juhatuse liikme tasud on avalikustatud koos kõigi maksudega.

EMAETTEVÖTTE KONSOLIDEERIMATA FINANTSARUANDED

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu (EL) poolt ning nende näol ei ole tegemist emaettevõtte konsolideerimata finantsaruannetega IAS 27 "Konsolideerimata finantsaruanded" mõistes.

Emaettevõtte konsolideerimata aruannetes kajastatakse investeeringuid tütarettevõtetesse soetusmaksumuses.

Konsolideerimata finantsseisundi aruanne

Seisuga

	31.12.2023	31.12.2022
VARAD		
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud	1 173 200	1 173 200
Põhivara kokku	1 173 200	1 173 200
Käibevara		
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	3 696 938	3 754 340
Raha ja raha ekvivalendid	7 886	111 650
Käibevara kokku	3 704 824	3 865 990
VARAD KOKKU	4 878 024	5 039 190
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED		
OMAKAPITAL		
Osakapital	10 000	10 000
Ülekurss	4 175 250	4 175 250
Eelmiste perioodide kahjum	-391 982	-537 411
Aruandeaasta kasum	1 073 356	1 391 339
OMAKAPITAL KOKKU	4 866 624	5 039 178
KOHUSTISED		
Lühiajalised kohustised		
Võlad tarnijatele ja muud võlad	0	12
Lühiajalised eraldised	11 400	0
Lühiajalised kohustised kokku	11 400	12
KOHUSTISED KOKKU	11 400	12
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED KOKKU	4 878 024	5 039 190

Konsolideerimata koondkasumiaruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	2023	2022
Muud tegevuskulud	-32 630	-29 954
Ärikahjum	-32 630	-29 954
Finantstulud	270 943	173 079
Kasum tütarettevõtetelt	914 721	1 248 214
Kasum enne tulumaksu	1 153 034	1 391 339
Tulumaks	-79 678	0
Puhaskasum	1 073 356	1 391 339

Konsolideerimata rahavoogude aruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	2023	2022
Rahavood äritegevusest		
Puhaskasum	1 073 356	1 391 339
Korrigeerimine mitterahaliste kirjetega:		
Kasum tütarettevõtelt	-914 721	-1 248 214
Muud finantstulud	-270 943	-173 079
Perioodi tulumaksukulu	79 678	0
Muud korrigeerimised	5	11
Käibekapitali muutused:		
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	11 388	-9 708
Rahavood äritegevusest kokku	-21 237	-39 651
Rahavood investeerimistegevusest		
Saadud dividendid	914 721	1 248 214
Saadud intressid	328 340	0
Rahavood investeerimistegevusest kokku	1 243 061	1 248 214
Rahavood finantseerimistegevusest		
Makstud dividendid	-1 245 910	-1 213 502
Makstud ettevõtte tulumaks	-79 678	0
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	-1 325 588	-1 213 502
Kokku rahavood	-103 764	-4 939
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	111 650	116 589
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-103 764	-4 939
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	7 886	111 650

Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	Osakapital	Ülekurss	Jaotamata kasum	Kokku
Seisuga 31. detsember 2021	10 000	4 175 250	676 091	4 861 341
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	1 391 339	1 391 339
Muu koondkasum	0	0	0	0
Koondkasum kokku	10 000	4 175 250	2 067 430	6 252 680
Dividendid	0	0	-1 213 502	-1 213 502
Seisuga 31. detsember 2022	10 000	4 175 250	853 928	5 039 178
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	1 073 356	1 073 356
Muu koondkasum	0	0	0	0
Koondkasum kokku	10 000	4 175 250	1 927 284	6 112 534
Dividendid	0	0	-1 245 910	-1 245 910
Seisuga 31. detsember 2023	10 000	4 175 250	681 374	4 866 624

Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital on järgmine:

	31.12.2023	31.12.2022
Emaettevõtte konsolideerimata omakapital	4 866 624	5 039 178
Tütaretevõtete väärtus emaettevõtte konsolideerimata finantsseisundi aruandes	-1 173 200	-1 173 200
Tütaretevõtete väärtus arvestatuna kapitaliosalise meetodil	2 050 298	1 550 599
Kokku korrigeeritud konsolideerimata omakapital	5 743 722	5 416 577

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 16.05.2024

Tomra Holding OÜ (registrikood: 12875732) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
EERO NÕGENE	Juhatuse liige	21.05.2024
MATS TOOTS	Juhatuse liige	04.06.2024
ANDRES OJAMAA	Juhatuse liige	16.05.2024

Aruande osanike koosoleku kinnitamise staatus

Osanike koosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Tomra Holding OÜ osanikele

Arvamus

Oleme auditeerinud Tomra Holding OÜ ja tema tütarettevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31.12.2023 ning konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas olulist informatsiooni arvestuspõhimõtete kohta.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma.

Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/
Andris Jegers
Vandeaudiitori number 171

/digitaalselt allkirjastatud/
Brita Tauts
Vandeaudiitori number 695

KPMG Baltics OÜ
Audiitorettevõtja tegevusloa number 17
Ahtri 4, Tallinn 10151
Eesti
17.05.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Tomra Holding OÜ (registrikood: 12875732) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ANDRIS JEGERS	Vandeaudiitor	17.05.2024
BRITA TAUTS	Vandeaudiitor	17.05.2024